

Forslag til endringer i midlertidig forskrift om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19

13. november 2020

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i:

- midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19

Departementet foreslår at forskriften forlenges til 1. juli 2021.

Høringsfrist: 20. november 2020.

2. Bakgrunnen for forslaget

På bakgrunn av smittesituasjonen til covid-19 ser departementet behov for å forlenge den midlertidige forskriften til 1. juli 2021.

3. Gjeldende rett

Kunnskapsdepartementet fastsatte 13. mars 2020 en midlertidig forskrift for å gi institusjonene et handlingsrom for å forhindre forsinkelse i studieprogresjonen for utdanninger som er styrt av rammeplaner og nasjonale retningslinjer. Etter en forlengelse av forskriften 19. juni 2020 gjelder forskriften frem til 1. januar 2021.

Forskriften lar institusjonene gjøre unntak fra forskrifter om rammeplaner og nasjonale retningslinjer i forbindelse med utbruddet av covid-19, så langt det er nødvendig og forsvarlig. Hensikten er at studenter kan gjennomføre påbegynt utdanning uten forsinkelser. Forskriften gir ikke hjemmel til å fravike fastsatt læringsutbytte for utdanningene. Læringsmetodene som UH-institusjonene benytter i stedet for praksisstudier, må gi studentene det samme læringsutbyttet som ellers var planlagt. UH-institusjonene skal følge forskriftene om rammeplaner og nasjonale retningslinjer der det er mulig.

Særlig om sykepleieutdanning og andre utdanninger som er omfattet av yrkeskvalifikasjonsdirektivet

Direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet) har bl.a. regler om yrker med harmoniserte utdanninger, hvor godkjenningen skal gå tilnærmet automatisk. Dette gjelder for yrkene lege, sykepleier, jordmor, farmasøyt, tannlege, veterinær og arkitekt. Hensikten med direktivet er å bidra til godkjenning av

yrkeskvalifikasjoner på tvers av landegrensene. De harmoniserte utdanningene etter yrkeskvalifikasjonsdirektivet har spesifiserte krav til utdanningens varighet og ofte til faglig innhold. Godkjenning etter yrkeskvalifikasjonsdirektivet skal gå tilnærmet automatisk. Derfor vil utdanninger som er harmonisert etter direktivet ha begrenset nasjonalt handlingsrom når det gjelder innholdet og krav til praksis.

Departementet gjør oppmerksom på at utdanningsinstitusjonene må følge kravene i direktivet for de utdanningene som er omfattet. Utdanningsinstitusjonene har fleksibilitet til å imøtekomme krav til mengde praksis på andre måter enn vanlig, for eksempel ved at studentene får godskrevet arbeidserfaring som praksis, under forutsetning at studenten får en form for veiledning.

4. Departementets vurdering og forslag

Departementet forventer at praksiskapasiteten er utsatt også fremover. Helsetjenestenes, skolenes og barnehagenes mulighet til å ta imot studenter, vil påvirkes av smittesituasjonen, som er vanskelig å forutse.

Redusert praksiskapasitet som følge av en mulig forverret smittesituasjon, kan forsvare opprettholdelse av unntak eller innføring av nye unntak fra regelverket som normalt gjelder. UH-institusjonene må jobbe systematisk for å avvikle unntakstiltak, der det er mulig. Behovet for planlegging og forutsigbarhet er ikke alene gode nok argumenter for å benytte unntaksforskriften. Departementet vil understreke at terskelen for hva som er nødvendige og forsvarlige unntak, blir høyere etter hvert som situasjonen normaliserer seg.

Dersom praksis og annen undervisning og veiledning kan tilbys på ordinært vis, og med forsvarlig smittevern, skal utdanningene tilfredsstillende alle krav i forskrifter, rammeplan og, for de utdanninger det er relevant, direktivet. Dersom praksis ikke kan gjennomføres som normalt, bør utdanningsinstitusjonene prioritere lærings- og undervisningsformer som sikrer studentene kontakt med pasienter og brukere. Hensikten er å gi bedre læringsutbytte for alle praksisutdanningene, og ikke minst å sikre etterlevelse av yrkeskvalifikasjonsdirektivet for sykepleierutdanningene.

Departementet ser at tilpasninger gjort i høstsemesteret i en profesjonsutdanning vil kunne ha konsekvenser for hele studieåret. Videre at praksisperioder som forskyves fra høsten til våren kan gi kapasitetsutfordringer. Studenter som har tatt annen godkjent praksis høsten 2020 skal ikke måtte ta denne igjen våren 2021 eller eventuelt senere i utdanningsløpet.

Departementet har fått tilbakemelding bl.a. fra Universitets- og høyskolerådet (UHR), med ønske om at forskriften skal forlenges til ut studieåret 2020-2021. UHR skriver i en e-post sendt 21. september til departementet bl.a.:

UHR-Helse og sosial og UHR-Lærerutdanning ønsker fortsatt forlengelse av forskriften i første omgang ut studieåret 2020/21. Dette er nødvendig for at institusjonene skal kunne forberede seg på at det også våren 2021 vil kunne bli en

unntakssituasjon med behov for et forutsigbart handlingsrom. Vi trenger å vite handlingsrommet nå for å kunne forberede gode opplegg for undervisning og praksis. Forventede, lokale smitteutbrudd skaper et behov for forlengelse av forskriften.

UHR har gjentatt ønsket i brev til departementet datert 6. november 2020.

Etter en helhetsvurdering og den usikre smittesituasjonen foreslår departementet at den midlertidige forskriften forlenges til 1. juli 2021.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget er en videreføring av den midlertidige forskriften og antas ikke å ha noen økte økonomiske eller administrative konsekvenser.

6. Forslag til forskrift

Utkast til forskrift om endring i midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19.

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet X. november 2020 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 andre ledd.

I

I midlertidig forskrift 18. mars 2020 nr. 349 om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19 gjøres følgende endring:

§ 3 andre punktum skal lyde:

Forskriften gjelder frem til 1. juli 2021.

II

Forskriften trer i kraft straks.